

Članu _____

PREDMET : Zakon o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna

Sa danom 08.01.2011.godine stupa na snagu Zakon o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna (Sl.list CG br.80/10).

Smatrajuci da Vašoj paznji ne bi trebalo da promakne znacaj odnosnog zakona, podsjećamo kako slijedi :

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Definicija i dejstvo :
 - a) Industrijski dizajn je spoljni izgled proizvoda u cjelini ili dijela tog proizvoda koji proizilazi iz njegovih obilježja, naročito linija, kontura, boje, oblika, teksture i/ili materijala od koga je proizvod sačinjen i kojima je ukrašen (u daljem tekstu: dizajn).
 - b) U Crnoj Gori dejstvo imaju i dizajni registrovani po Haškom sporazumu o međunarodnom prijavljivanju uzoraka i modela.
2. Ravnopravnost stranih i domaćih lica :
 - a) Strana pravna i fizička lica u pogledu registracije i pravne zaštite dizajna u Crnoj Gori uživaju ista prava kao domaća pravna i fizička lica ako to proizilazi iz potvrđenih međunarodnih ugovora ili načela uzajamnosti.
 - b) Strano pravno i fizičko lice u postupku pred nadležnim organom zastupa pravno i fizičko lice (zastupnik) koje je upisano u registar zastupnika koji vodi Zavod za intelektualnu svojinu ili advokat upisan u imenik Advokatske komore Crne Gore.

II. USLOVI ZA REGISTRACIJU DIZAJNA

1. Dizajn se može zaštititi ako je nov i ako je individualnog karaktera.
2. Dizajn se smatra novim ako nijedan istovjetni dizajn nije postao dostupan javnosti prije datuma podnošenja prijave za registraciju dizajna.
3. Dizajn ima individualni karakter ako se ukupni utisak koji ostavlja na informisanog korisnika razlikuje od ukupnog utiska koji na tog korisnika ostavlja bilo koji dizajn dostupan javnosti prije datuma podnošenja prijave.
4. Smatra se da je dizajn postao dostupan javnosti kao je objavljen putem registracije ili na drugi način, izložen ili korišćen u prometu, ili otkriven drugim radnjama, prije datuma podnošenja prijave ili ako je zatraženo pravo prvenstva prije datuma priznatog prvenstva.
5. Registar dizajna vodi Zavod za intelektualnu svojinu.
6. U postupku registracije i zaštite dizajna primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, ako ovim Zakonom nije drukčije određen.
7. Protiv rješenja nadležnog organa može se izjaviti žalba Ministarstvu ekonomije.

8. Dizajnom se ne može zaštititi spoljašni izgled proizvoda koji je isključivo određen tehničkom funkcijom proizvoda.
9. Ne može se zaštititi dizajn :
 - Koji je protivan javnom interesu ili prihvaćenim moralnim normama.
 - Koji ne ispunjava uslove (obilježja iz člana 2, koji nije nov, koji nema individualni karakter i koji nije dostupan javnosti).
 - Ako podnosilac prijave ili nosilac dizajna nije ovlašćen za sticanje dizajna po ovom zakonu.
 - Ako je dizajn istovjetan sa ranijim dizajnom dostupnim javnosti.
 - Ako je u stvaranju dizajna korišćen znak za razlikovanje roba i usluga, a nosilac ranijeg prava je imao pravo da zabrani takvu upotrebu.
 - Koji obuhvata znakove, simbole, bedževe i štitove i sl. Shodno Pariskoj konvenciji za zaštitu industrijske svojine.
10. Pravo na zaštitu dizajna pripada dizajneru ili njegovom pravnom sledbeniku.
11. Dizajner ima pravo da bude naveden na svim dokumentima u postupku registracije i u registru kao dizajner.

III. OBIM I OGRANIČENJA PRAVA

1. Obim zaštite registrovanog dizajna obuhvata : spoljni izgled proizvoda, utisak koji ostavlja na informisanog korisnika, a koji se razlikuje od utiska koji na tog korisnika ostavlja bilo koji drugi dizajn.
2. Nosilac dizajna ima isključivo pravo da koristi registrovani dizajn i zabrani drugom licu da koristi dizajn bez njegovog odobrenja.
3. Nosilac dizajna ne može da zabrani drugom licu radnje :
 - Učinjenje u privatne, nekomercijalne i eksperimentalne svrhe.
 - Reprodukovanja, preduzete u svhu citiranja ili obrazovanja ako su takve radnje u skladu sa dobrim poslovnim običajima istim se ne nanosi šteta uobičajenoj upotrebi dizajna i ako je navedeno odakle je dizajn preuzet.
4. Isključiva prava na dizajn ne odnose se na :
 - Opremu brodova i vazduhoplova koju čine predmeti proizvedeni na osnovu registrovanog dizajna koji služi isključivo za potrebe funkcionisanja brodova odnosno vazduhoplova registrovanih u drugoj državi, kada oni privremeno borave na teritoriji CG.
 - Uvoz rezervnih delova i pribora u CG radi opravke brodova i vazduhoplova.
5. Pravo prethodne upotrebe dizajna ima lice koje dokaže da je prije datuma podnošenja prijave u dobroj namjeri počelo korišćenje u proizvodnji odnosno izvršilo neophodne pripreme za otpočinjanje korišćenja dizajna, ako taj dizajn nije nastao kopiranjem zaštićenog dizajna.
6. Ako je nosilac prava na dizajn u CG stavio u promet proizvod koji sadrži zaštićeni dizajn ili je nosilac prava na dizajn ovlastio neko lice u CG da takav proizvod stavi u promet nema pravo da zabrani drugim licima dalje raspolaganje tim proizvodom kupljenim u legalnim tokovima prometa.
7. Ovaj Zakon ne utiče na postojeća prava koja se odnose na : žigove, druge znakove razlikovanja, neregistrovane dizajne, tipografije, patente i propise koji uređuju građansko pravnu zaštitu ili zaštitu konkurencije.

8. Registrovani dizajn može uživati zaštitu u skladu sa Zakonom kojim se uređuje autorsko pravo.

IV. IMOVINSKA PRAVA NA DIZAJN

1. Nosilac dizajna može na osnovu Ugovora o licenci ustupiti pravo na dizajn.
2. Ugovor o licenci upisuje se u registar na zahtjev nosioca dizajna ili sticaoca prava.
3. Nosilac dizajna može prenijeti pravo na dizajn ugovorom na drugo lice, u cjelini ili djelimično, takav prenos prava se upisuje u registar na osnovu zahtjeva jedne od ugovornih strana.
4. Dizajn može biti predmet zaloge na osnovu ugovora o zalozi i predmet prinudnos izvršenja.
5. Kada je dizajn predmet stečaja, na zahtjev suda, podatak o otvaranju stečaja upisuje se u registar i objavljuje u službenom glasilu.

V. POSTUPAK REGISTRACIJE DIZAJNA

1. Postupak se pokreće podnošenjem prijave Zavodu za intelektualnu svojinu.
2. Prijava sadrži i uz istu se podnose spisi i dokazi saglasno čl.25 ovog Zakona.
3. Podnosilac prijave stiče pravo prvenstva datumom podnošenja uredne prijave u odnosu na drugog podnosioca koji kasnije podnese prijavu za istovjetan ili sličan dizajn.
4. Ako je podnosilac prijave podnio prijavu kao član Pariske unije za zaštitu industrijske svojine može se prilikom podnošenja prijave za isti dizajn u Crnoj Gori može pozvati na datum prvog podnošenja (Unijsko pravo prvenstva).
5. Zavod za intelektualnu svojinu ispituje da li prijava ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.
6. Ako su ispunjeni uslovi iz ovog Zakona Zavod za intelektualnu svojinu poziva podnosioca prijave da u roku od 30 dana plati administrativnu taksu za registraciju dizajna, naknadu za objavu dizajna i taksu za održavanje odnosno zaštitu dizajna prvih pet godina.
7. Podnosilac prijave stiče pravo na dizajn donošenjem rješenja po registraciji dizajna.
8. U registar se mogu vršiti upisi promjena saglasno ovom Zakonu.

VI. TRAJANJE, OBNOVA I PRESTANAK DIZAJNA

1. Zaštita registrovanog dizajna traje 5 godina od dana podnošenja prijave i može se obnavljati na period od 5 godina, najduže do 25 godina.
2. Pravo na dizajn prestaje :
 - Istekom roka zaštite saglasno ovom Zakonu.
 - Na osnovu pisane izjave nosioca o odricanju od dizajna, danom podnošenja izjave.
 - Na osnovu sudske odluke ili odluke nadležnog organa, danom određenim odlukom.
 - Prestankom pravnog ili smrću fizičkog lica koje je nosilac prava na dizajn.

VII. MEĐUNARODNA REGISTRACIJA DIZAJNA

1. Vršiti se u skladu sa Haškim sporazumom.
2. Prijave se podnose neposredno Međunarodnom birou Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu.

VIII. NEREGISTROVANI DIZAJN

1. Dizajn koji nije registrovan kod nadležnog organa smatra se novim ako identičan dizajn nije bio dostupan javnosti od kada je neregistrovani dizajn postao dostupan javnosti.
2. Pravo na zaštitu neregistrovanog dizajna traje tri godine od datuma kada je dizajn bio prvi put dostupan javnosti u Crnoj Gori.

IX. GRAĐANSKO PRAVNA ZAŠTITA

1. Kao oblici građansko pravne zaštite javljaju se :
 - Tužba za utvrđivanje registracije dizajna ništavom.
 - Tužba za osporavanje prava na dizajn.
 - Tužba za priznanje autorstva.
 - Tužba u slučaju povrede dizajna.
 - Privremene mjere.
 - Obezbjedenje dokaza.
 - Obezbjedenje u slučaju neosnovanosti zahtjeva.

X. ZASTUPANJE

1. Zastupnik za dizajne može biti:
 - Fizičko lice sa Crnogorski državljanstvom i prebivalištem u CG, sa završenom VSS stručnom spremom i položenim stručnim ispitom za zastupnika za dizajne.
 - Advokatsko društvo ili advokat upisan u Imenik advokata AKCG.
 - Pravno lice sa sjedištem u CG koji ima zaposleno najmanje jedno lice sa VSS spremom i položenim stručnim ispitom za zastupnika za dizajne i koje obavlja poslove zastupanja pred nadležnim organom kao registrovanu djelatnost.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Postupci započeti prije 08.01.2011.godine okončaće se po ovom Zakonom ako je to povoljnije za stranku.
2. Dizajni registrovani i upisani svojevremeno u Zavodu za intelektualnu svojinu Srbije i Crne Gore, odnosno Zavoda za intelektualnu svojinu Srbije do 28.05.2008.godine, važe u CG do isteka njegovog trajanja odnosno do isteka roka za koji je Zavodu Srbije plaćena taksa za održavanje tih prava.
3. Podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona donijeće se do 08.07.2011.godine, a do tada će se primjenjivati podzakonska akta donijeta na osnovu Zakona o pravnoj zaštiti dizajna (Sl.list SCG br.61/04), ako nijesu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

PRIPREMIO
Branislav Begovic,
dipl. pravnik